

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 6.10.2011
SEK(2011) 1131 lõplik

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus

Euroopa Sotsiaalfondi kohta ja määruse (EÜ) nr 1081/2006 tühistamise kohta

{KOM(2011) 607 lõplik}

{SEK(2011) 1130 lõplik}

{COM(2011) 608 final}

{COM(2011) 609 final}

MÕJUHINNANGU KOKKUVÕTE

MENETLUSKÜSIMUSED JA KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

Ühine strateegiline raamistik hõlmab Euroopa Sotsiaalfondi (ESF), Euroopa Regionaalarengufondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi. Neid rahastamisvahendeid reguleerib määrus, millega nähakse ette ühised sätted, mis reguleerivad ühise strateegilise raamistikuga hõlmatud Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Kalandus- ja Merendusfondi, ja üldised sätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006. (edaspidi „ühissätete määrus”). Ühissätete määrasele on tehtud koondmõjuhindang, milles käsitletakse Euroopa lisaväärtust, poliitikavaldkonna tulemusi ja nende saavutamist, kuid eraldi määruste mõjuhindangud on samuti olemas. ESFi mõjuhindang keskendub õigusakti tulevasele reguleerimisalale ning ühele konkreetsele lihtsustamisega seotud aspektile, nimelt kulude arvestamisele. Muid aspekte on käsitletud ühissätete määrase mõjuhindangus.

ESFi mõjuhindangus käsitletakse ka komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi käsutuses olevate rahastamisvahendite, nagu Euroopa Sotsiaalfondi, Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi, programmi „PROGRESS”, EURESe ja programmi „PROGRESS” uue mikrokrediidirahastu, omavahelisi seoseid.

1.1. Konsultatsioonid ja eksperdiarvamus

Ühtekuuluvuspoliitika üle tervikuna¹ ning eraldi ka ESFi üle on peetud ulatuslikku avalikku arutelu. Eksperdiarvamusi esitas Euroopa Sotsiaalfondi tulevikuga tegelev sotsiaalfondi komitee ajutine töörühm. See liikmesriikide ekspertidest ja sotsiaalpartneritest koosnev mitteametlik töörühm kogunes 2009. aasta detsembri ja 2011. aasta märtsi vahelisel ajal seitse korda. Pidevad tööalased suhted korraldusasutuste ja muude sidusrühmadega (nt ESFi programmide seirekomisjonis ja ESFi tehnilises töörühmas) aitasid saada teada rakendusprotsessi igapäevastest raskustest.

23. – 24. juunil 2010 kohtusid Brüsselis konverentsil „Sotsiaalfond ja Euroopa 2020” enam kui 450 riigiasutuste, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna kõrgetasemelist esindajat nii EList ja liikmesriikidest kui ka kolmandatest riikidest². 2010. aasta detsembris toimus valitsusväliste organisatsioonide ja sotsiaalpartnerite seminar, millel käsitleti sotsiaalfondi tulevikku.

Lisaks võttis Euroopa Parlament 7. oktoobril 2010 vastu resolutsiooni ühtekuuluvuspoliitika³ ja sotsiaalfondi⁴ tuleviku kohta. Samuti sai Euroopa Komisjon ettevalmistavaid arvamused

¹ Vaata ühissätete määrase mõjuhindangut.

² Konverentsi aruanne on kättesaadav aadressil: http://ec.europa.eu/employment_social/esf/docs/100907-conference-report-final_en.pdf.

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2010-0356&language=EN&ring=B7-2010-0539>.

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2010-0357+0+DOC+XML+V0//EN>.

Majandus- ja Sotsiaalkomiteelt (15. märtsil 2011⁵) ja Regioonide Komiteelt (30. märtsil 2011⁶). Oma arvamust väljendasid 2010. aasta juunis ja 2011. aasta märtsis ka tööhõivekomitee⁷ ja sotsiaalkaitsekomitee⁸ ning ka ESFi komitee⁹.

25. ja 26. jaanuaril 2011 ning 8. märtsil 2011 toimus kaks sidusrühmade konverentsi,¹⁰ kus arutati ESFi tulevikku. Ekspertiarvamusi koguti küsimustikega 2010. aasta augustis ja oktoobris ning 2011. aasta veebruaris. Ekspertide kohtumised leidsid aset 2010. aasta septembris ja 2011. aasta märtsis. 2010. aasta septembris võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni¹¹ EGF-i toimimise ja rahastamise kohta.

Käimasoleva programmi PROGRESS läbivaatamisega seoses korraldas komisjon kaheetapilise konsultatsiooni. Toimus töögrupi kohtumine programmi peamiste sidusrühmade esindajatega¹² ja avalik internetikonsultatsioon 2011. aasta aprillis ja mais. 2011. aasta jooksul peeti EURESe töörühma ja riiklike tööturuasutuste juhtide nõupidamistel spetsiifilisi arutelusid EURESe tuleviku üle.

PROBLEEMI KIRJELDUS

Euroopa ühiskond puutub kokku paljude probleemidega, mis tulenevad suurenenud ülemaailmsest konkurentsist, tehnoloogia kiirest arengust, demograafilistest suundumustest ja kliimamuutustest¹³. Neid probleeme on veelgi süvendanud hiljutine majandus- ja finantskriis, mille tulemusena suurenes mõnedes liikmesriikides tööpuudus, eriti noorte ja muude haavatavas olukorras olevate inimeste seas. Jätkuvalt on probleeme oskuste puudumise ja tööjõu vähesuse liikuvusega.

Paljudel liikmesriikidel ja piirkondadel on raskusi konkurentsivõimelisematele tegevustele üleminekuga ning jätkuvalt on suuri erinevusi tööhõives, sotsiaalses kaasatuses ja haridusele juurdepääsus.

Kriis tõi esile ka tihedad seosed ja mõju ülekandumise EL 27 liikmesriigi majanduste vahel, eelkõige euroalal, mis tähendab, et reformid või nende puudumine ühes riigis mõjutab teiste riikide tulemusi. Euroopa rahaline toetus aitab koordineerida pingutusi, et arendada välja ja rakendada aktiivne tööturupoliitika, tõhus elukestev õpe, vahendid tööjõu liikuvuse edendamiseks ning asjakohased sotsiaalkindlustussüsteemid. Järjest enam on vaja Euroopa tasandi meetmeid, sest vähene majanduslik, territoriaalne ja sotsiaalne ühtekuuluvus takistavad Euroopa Liidu edasist arengut ja vähendavad selle legitiimsust kodanike silmis.

⁵ <http://www.toad.eesc.europa.eu/AgendaDocuments.aspx?pmi=ha5jDW%2bOWSEKS2CtbtA2nl2VJruX4mnzBdsQyM7Dy60%3d>.

⁶ <http://www.cor.europa.eu/pages/PressTemplate.aspx?view=detail&id=b0a92bb4-7fbd-4cea-aade-1cf0a26429aa>.

⁷ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=115&langId=en>.

⁸ http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/empl/dv/empl_spc_on_esf_/empl_spc_on_esf_en.pdf.

⁹ <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=445&langId=en>.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=en&eventsId=320&furtherEvents=yes>.

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2010-0236&language=EN>.

¹² Riigiasutused, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonide ELi tasandi võrgustikud. Kohtumised toimusid 2011. aasta jaanuaris ja veebruaris. .

¹³ KOM(2010) 2020.

Vaja on tugevdada ELi õigusakte, et tagada Euroopa kodanike võrdne kaitse töökohtadel, eriti sellistes sektorites, mida peetakse riskantseteks. ja töötajate puhul, kes on kõige kaitsetumad (noored, tähtajalise lepinguga töötajad, madala kvalifikatsiooniga töötajad, sisseerandajad jne).

Sidusrühmad, hinnangud ja uuringud on üldiselt nõus, et erinevad õigusaktid annavad positiivse panuse tööhõivele ja sotsiaalsele kaasamisele. Euroopa abi antavat lisaväärtust on küll raske arvuliselt mõõta, kuid kvalitatiivne analüüs tõestab veenvalt, et ESF on andnud märkimisväärse panuse nii aktiivsetesse tööturu meetmete kvaliteeti, eelkõige mitmetes maha jäänud liikmesriikides ja piirkondades, kui ka kvantiteeti.

Rakendamise puhul on olukord mitmetahuline. Praegusel perioodil on ESFi programmid alanud hilja ning maksete määrad on märkimisväärselt väiksemad kui sama aja jooksul eelmisel programmiperioodil. Veamäär on küll vähenenud, kuid on siiski Euroopa Kontrollikoja olulisuse künnisest kõrgemal, viidates sellele, et toetuste maksmist saab veelgi lihtsustada ja ratsionaliseerida. EGF-i peetakse erakorraliseks vahendiks ning olgugi et selle rakendamine ümberstruktureerimisest mõjutatud töötajate toetamisel on väga paindlik, on vaja lühendada fondi keskmist rakendamise aega, mis on 11 kuud. Paljude otsejuhtimisvahendite puhul on probleemiks nende rakendamine üksteisest ja ESFist isoleeritult, kuigi sidusrühmad ja eksperdid kinnitavad, et paljud eesmärgid, mida nad peaksid saavutama, on väga olulised.

ELi meetmed on põhjendatavad subsidiaarsuse põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 174, ELTLi artikliga 175, kus kutsutakse ELi üles kasutama eesmärkide saavutamiseks struktuurifonde, ning ESFi eesmärkidega, mis on määratletud ELTLi artiklis 162. EGF-i õiguslik alus on ELTL artikli 175 kolmas lõik, kus on sätestatud muud erimeetmed struktuurifondidest väljaspool. Programmi **PROGRESS** õiguslikuks aluseks on ELTLi artiklid 149 ja 153, mis näevad ette tööhõive ja sotsiaalpoliitika koordineerimise¹⁴. **Mikrokrediidirahastu Progress** praegune õiguslik alus on ELTLi artikli 175 kolmas lõik. **EURES** põhineb ELTLi artikli 45, mis tagab õiguse töötajate vabaks liikumiseks, mis on üks neljast ELTLis sätestatud põhivabadusest.

EESMÄRGID

Tööturгу ja sotsiaalset kaasatust edendavate rahastamisvahendite üldeesmärk on toetada ELi **aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduse arendamisel, mis toob kaasa kõrge tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse sidususe**, s.t aidata kaasa Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide saavutamisele, kooskõlas 2011. aasta aprillis vastu võetud ühtse turu aktiga¹⁵.

1.2. Erieesmärgid

Koos üldise erieemärgiga, milleks on erinevate vahendite kooskõla tagamine, on igal vahendil ka oma erieesmärgid.

ESFi puhul on erieesmärkideks i) tööhõive ja liikuvus ii) haridus/koolitus, oskused iii) sotsiaalne kaasamine ja iv) institutsionaalne suutlikkus. Neid jälgitakse kasutades nelja EL

¹⁴ Praegusel programmil PROGRESS on tegelikult kolmetasandiline õiguslik alus. Siiski kuuluvad ELTLi artikli 19 alusel rakendatavad meetmed õigusküsimuste peadirektoraadi pädevusse ning moodustavad 2013. aastale järgnevate programmide osa.

¹⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm.

2020 näitajat ja eesmärke mis on otseselt asjakohased tööturu / sotsiaalse kaasatuse vahendite jaoks. ESFi jaoks ei saa seada ELi tasandi eesmärke, sest rakendamisel järgitakse riiklikke ja piirkondlikke rakenduskavasid. ESF ja EGF annavad ka oma kaudse panuse teistesse poliitilistesse eesmärkidesse, nagu üleminek vähese CO₂-heitega ja kliimasäästlikule majandusele ning digitaalarengu tegevuskava.

EGFi erieesmärk on toetada töötajaid, kes on kaotanud töö suurte struktuurimuutuste tõttu.

Otsejuhtimise all olevate vahendite puhul tulenevad erieesmärgid ELi meetmete õiguslikust alusest ning neid on kajastatud ka õigusaktide eelnõudes. Käesoleva mõjuhinna seiskohast on kõige olulisem erieesmärk poliitika kooskõla ja tõhusus erinevate meetmete raames ning vastastikune täiendavust muude ELi rahastamisvahendite, eelkõige ESFIGa.

1.3. Tegevuseesmärgid

ESFi tegevuseesmärk on abi andmise lihtsustamine. Lihtsustuste mõõtmiseks kasutatakse järgmisi näitajaid: i) vahendite parem kasutamine (eesmärk: 100 % või automaatse kehtetuks tunnistamise puudumine), ii) veamäär (eesmärk: vähem kui 2%) ning iii) lihtsustatud kuluvõimalused (eesmärk: vähemalt 75% toetuse kogumaksumusest). Sisu tasandil tuleb tegevuseesmärgid määratleda rakenduskavades.

EGFi tegevuseesmärk on toetada koondatud töötajaid kiiremini (< 8 kuud) ning püüelda eesmärgi poole, et 50% toetust saanud töötajatest saaks uue ja stabiilise töökoha 12 kuu jooksul.

Tegevuseesmärgid on määratletud ka otsejuhitavate vahendite jaoks.

POLIITIKAVALIKUD

Kaalutud variandid hõlmavad järgmisi mõõtmekriteeriume: i) ESFi reguleerimisala, ii) ESFi kulude arvestamise lihtsustamine, iii) EGFi staatus ja seotus ESFIGa, iv) otsejuhitavate vahendite omavahelised seosed ning nende seos ESFIGa. Iga mõõtmekriteeriumi puhul on valikuvariandid kujundatud pärast dialoogi sidusrühmadega ja valdkonnas tehtud uuringute põhjal.

EGFi reguleerimisala puhul on variantideks kitsas keskendumine tööhõivele ja liikuvusele või laiem lähenemine, mis hõlmaks toimetulekutoetusi. Lihtsustamise variantide puhul on peamine erinevus selles, kui ulatuslikult erinevaid lihtsustatud maksevõimalusi kasutada tohib või saab ning kas need võivad olla seotud tulemustega. See peegeldab ka arutelusid, mis on esitatud ühissätete määruse mõjuhinna seiskohast, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Sotsiaalfondi (ESF).

EGFi puhul kaalutud variandid¹⁶ ulatuvad praeguse olukorra säilitamisest kuni eraldiseisva eelarveni, kas ESFi osana või eraldiseisva vahendina.

Otsejuhitavate vahendite puhul on variantideks praeguste reeglitega jätkamine, üks integreeritud otsejuhtimise programm või otsejuhitavate vahendite lõimimine ESFIGa.

¹⁶ Hiljuti vastu võetud mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014 – 2020 laiendas EGF-i reguleerimisala, hõlmates toetused põllumajandustootjatele, kelle toimetulekut võib mõjutada üleilmastumine. See oli vajalik selleks, et lihtsustada kohandusi, mida on vaja teha rahvusvaheliste kaubanduslepingute tõttu.

Variant toetusi mitte rahastada jäeti varajases etapis kõrvale. See oleks tähendanud Euroopa rahaliste toetuste lõpetamist aktiivsele tööturupoliitikale, tõhusale elukestvade õppele, tööjõu liikuvuse edendamisele ja sotsiaalkindlustussüsteemide moderniseerimisele. Selline samm oleks igal aastal mõjutanud miljoneid kodanikke, lõpetanud ELi solidaarsuse kõige käegakatsutavama väljenduse ning märkimisväärselt vähendanud võimalusi ELi tööhõive ja sotsiaalpoliitika eesmärkide saavutamiseks.

POLIITIKAVALIKUTE ANALÜÜS JA VÕRDLUS

Analüüs on kvalitatiivne ning keskendub sotsiaalsele ja majanduslikule mõjule. Üldiselt soovivad kõik vahendid lihtsustada või leevendada muutusi majandusstruktuurides, kaasa arvatud tööhõivestruktuurides. Eesmärke käsitlevas osas on mainitud, et kuigi tööhõive ja sotsiaalpoliitika üritavad lihtsustada üleminekut väheses CO₂-heitega majandusele, sõltub mõju nende konkreetsest rakendamisest mitte otseselt õigusaktide sätetest.

1.4. ESFi reguleerimisala

Majanduslikus mõttes tagab ESF, mis on kitsalt keskendunud poliitikale ja meetmetele, mis otseselt mõjutavad tööhõivet (sealhulgas toetust haridusele, kuid ainult kõrg- ja kutseharidusele) olemuslikult selle, et ESF keskendub majanduslikult olulistele ülesannetele. Keskendumine tööhõivele asetab fookusesse üksikisiku, kuigi takistused tööhõivele võivad olla näiteks leibkonnas. ESFi keskendumine üksnes tööturu integratsioonile ja koolitusele võib tõenäoliselt olla liiga kitsas.

Teisest küljest ei võeta hästi vastu ESFi reguleerimisala laiendamist, mis hõlmaks ka toimetulekutoetusi. Liikmesriikide ja piirkondade kulutused passiivsetele meetmetele on hoopis teisest suurusjärgust kui ESFi potentsiaalselt kasutatavad vahendid¹⁷. Lisaks on toimetulekutoetuste maksmine eelkõige riiklik või piirkondlik kohustus. Passiivsete meetmete toetamine muudaks ESFi olemust ja oleks tõenäoliselt aluslepingu sätetega vastuolus. Passiivsetele meetmetele kulutatud summad oleksid kadunud muude meetmete jaoks, mille puhul võiks täheldada Euroopa tasandi lisaväärtust.

Erinevaid reguleerimisala variante analüüsiti ka ESFi erieesmärkide seisukohast. Tegelikud toetused sõltuvad rahastamisotsustest selle kohta, kui palju eraldada teatavale poliitikavaldkonnale. Neid otsuseid tehakse üksnes liikmesriikidega rakenduskava üle peetavate läbirääkimiste kontekstis. Seetõttu on hinnang kvalitatiivne ning põhineb eesmärkide olulisusel.

Eelistatuim variant on lai ESFi reguleerimisala, mis siiski ei hõlmaks toimetulekutoetusi. Tõenäoliselt soodustaks see tõhusust, kuna võib kaasata rohkem osalejaid ja programme saaks kergemini kohandada kohalikele vajadustele ja olemasolevate toetuse andmise süsteemidega.

¹⁷ Programmiperioodil 2007 – 2013 oli ESFi eelarve 76 miljardit eurot. Mitmeaastases finantsraamistikus eraldatakse ESFile 84 miljardit eurot seitsmeaastaseks programmiperioodiks 2014 – 2020.

Tabel 1. Poliitikavalikute võrdlus

Võimalus	Erieesmärgid				Võimaluste maksumus
	Tööhõive	Haridus	Kaasatus	Institutsioonilise suutlikkuse suurendamine	
1.1 – Jätta poliitika muutmata	0	0	0	0	0
1.2 Keskendumine tööhõivele	+	--	--	--	+
1.3 – Lai reguleerimisala	=	=	+	++	-
1.4 – Lai reguleerimisala koos passiivsete meetmetega	--	-	-	+	-

Selgitus: + tähendab mõju suurenemist (või võimaluse maksumust) võrreldes poliitika muutmata jätmisega; - tähendab mõju (või võimaluse maksumuse) vähenemist

1.5. Lihtsustamine

Variandid erinevad selle poolest, kui suures ulatuses saab standardseid kuluarvestuse ja makseskeeme kasutada ning kas neid saab tulemustega siduda. Poliitika muutmata jätmise korral, ning jättes sellised skeemid vabatahtlikuks, hakkaksid korraldusasutused neid võimalusi tõenäoliselt tasapisi kasutama. 3. variandi puhul oleksid kõik maksed seotud eelnevalt kokku lepitud tulemustasemetega. Kuigi see lihtsustaks programmide rakendamist, oleks nende sõnastamine märgatavalt keerulisem. Tulemustasemetete kokkuleppimise vajadus võib põhjustada programmide valimist ning vähendada innovaativsemaid meetmeid. 2. variant pakub suuremat paindlikkust (võrreldes 1. ja 3. variandiga) ning annab korraldusasutustele suuremad võimalused kasutada lihtsustamisi, milles nad on kindlad ja mis nende vajadustega sobivad. See variant aitab tegevuseesmärgile kõige rohkem kaasa ning on seetõttu eelistatud.

Tabel 2. Lihtsustusvariantide võrdlus

	2.1 – Jätta poliitika muutmata	2.2 – Proportsionaalne lähenemine	2.3 – Suunav lähenemine
Tõhusus	0	++	+
Paindlikkus	0	+	-
Halduskoormus	0	+	-

Selgitus: + tähendab parem võrreldes variandiga jätta poliitika muutmata; - tähendab halvem.

1.6. EGF-i ja ESF-i seos

EGF-i integreerimine ESF-i või selle muutmine oma eelarvereaga eraldiseisvaks vahendiks aitaks toetusi anda kiiremini kui praegu. Siiski muudaks see sekkumiste iseloomu ja profiili,

mis peaks siiski jääma erakorraliseks. See tooks kaasa ka rangema eelarvekasutuse, kuigi tegelikud vajadused on olemuslikult ettenägematud. Variant jätta poliitika muutmata pakub suurimat paindlikkust ning ei nõua täiendavaid reforme otsustusprotsessi kiiremaks muutmiseks.

Tabel 3. EGF-i variantide võrdlus

	3.1 – Jätta poliitika muutmata	3.2 — EGF-i integreerimine ESFi	3.3 – oma eelarvereaga eraldiseisev vahend
Toetuste andmise kiirus	0	+	+
Tõhusus	0	-	-
Tulemuslikkus	0	0	0

1.7. ESFi seos otsejuhitavate vahenditega

Programmi PROGRESS väljundid viivad poliitiliste algatusteni, millele on vajadusel tehtud oma mõju hindamised. Sotsiaalsete, keskkonna ja majanduslike mõjud hinnang on vaha teha nende poliitiliste algatuste tasandil. Variantide analüüsi ja võrdluse puhul on arvestatud tulemuslikkust, tõhusust ja järjepidevust.

Poliitika muutmata jätmise variandi puhul jääksid programm Progress, EURES ja Euroopa mikrokrediidirahastu alles eraldi vahenditena lisaks Euroopa Sotsiaalfondile. Võimalus suurendada poliitika sidusust, sidudes PROGRESSi füüsilisest isikust ettevõtjale ja ettevõtlustoetuse saajale antava abiga mikrokrediidirahastust ja EURESe pakutava ELi-sisese tööjõu liikuvuse edendamiseks, jääks ära. Rahastamisvahendi ratsionaliseerimisest tulenevat tõhususe suurenemist ei tekiks. Seetõttu jäetakse **variant 4.1** kõrvale.

Eelistatakse **varianti 4.2**. See nõuab uut integreeritud tööhõive, sotsiaalpoliitika ja kaasamise programmi, mis koondaks PROGRESS, EURESe ja mikrokrediidirahastu. See variant võimaldab komisjonil suurendada poliitika järjepidevust ja ühiseid poliitilisi eesmärke püüdlevate vahendite mõju. See oleks tõhusam kui **variant 4.1**, sest otsejuhitavaid vahendeid ratsionaliseeritaks, nende kasutamise korda ja menetlust ühtlustataks, ja paindlikkust suurendataks poliitiliste prioriteetide muutmisele vahendeid eraldades. Rõhuasetus oleks innovaatilistel võimalustel pikaajsete sotsiaalsete probleemide lahendamiseks (vastastikune õppimine, avaliku, era- ja kolmanda sektori partnerlus, investeringud sotsiaalsetesse ettevõtetesse). Sünergiat ja vastastikust täiendavust ESFiga aitaks paremini luua komisjoni koordineerimine mitte nende vahendite ühendamise ESFig, nagu on pakutud **variandis 4.3**.

Variantide 4.2 ja 4.3 põhiline vahe seisneb selles, et viimasega soovitakse kõik kolm vahendit muuta üheks ESFi otsejuhtimisega osaks. Selline üksik vahend aitaks suurendada ELi eelarvest antavate toetuste sidusust, suurendaks mahtu (ESFi osana) ja parandaks rakendamise järjepidevust. Keerukuse tõttu tekiks oht tõhususe vähenemiseks. Üksik vahend nõuaks kahte osa, mida rakendataks täiesti erinevate eeskirjade kohaselt (jagatud juhtimine, otsejuhtimine ja ühisjuhtimine). Lisaks seonduvad selle variandiga poliitilised ja institutsionaalsed riskid, mis tuleneksid erakordselt keerulisest ESFi määrust. Seetõttu jäetakse **variant 4.3** kõrvale.

Tabel 4. Otsejuhitavate vahendite variantide võrdlus

	4.1 – Jätta poliitika muutmata	4.2 – Integreeritud otsejuhtimise programm	4.3 – Integreerimine ESFi otsejuhitava osana
Tõhusus	0	+	-
Kriitiline mass	0	+	+
Sidusus ja tulemuslikkus	0	++	+
Poliitiline ja institutsiooniline risk	0	+	-

Selgitus: + tähendab parem võrreldes variandiga jätta poliitika muutmata; - tähendab halvem.

SEIRE JA HINDAMINE

1.8. ESF

Olemasolevate struktuurifondide määruste kohaselt on seire ja hindamine peamiselt liikmesriikide kohustus. Liikmesriikide korraldusasutused peavad looma seiresüsteemid ning esitama iga-aastased aruanded ja lõpparuanded. Üldiselt jääksid vastutusala samaks. Siiski on praegusel ESFi seire- ja hindamissüsteemis mõningaid puudusi: andmete kvaliteet on kõikuv, andmete kogumise meetodid on liikmesriigiti väga erinevad ning üksikisikutele antavate toetuste kohta ei anta teavet. Seetõttu on tulemusi ELi tasandil raske koondada, et hinnata ESFi sekkumiste pikaajalist mõju üksikutele osalejatele ja liikmesriikide majandusele ja süsteemidele üldisemalt.

Seda arvesse võttes keskendutakse tulevikus seire- ja hindamissüsteemide puhul minimaalsete kvaliteedistandardite kehtestamisele ja kohustuslike näitajate sisseviimisele. See peaks tagama, et seireandmed on kindlad ja usaldusväärsed ning ühtlasi peaks see võimaldama hindamisel keskenduda sotsiaalfondi pakutava toetuse tulemuslikkuse ja mõju hindamisele.

1.1. EGF

Seire ja hindamine on peamiselt liikmesriikide kohustus. Tulevikus kohustatakse liikmesriike kontrollima tegevuseesmärkide saavutamist, pidades silmas inimesi, kes naasevad tööellu rakendamisele järgneva 12 või 24 kuu jooksul. Tulemuste tõhususe ja kestlikkuse hindamiseks teeb komisjon vahehindamise, millele järgneb järelhindamine.

1.9. Tööhõive, sotsiaalpoliitika ja kaasamise ühendprogramm (sotsiaalse arengu tegevuskava)

Tööhõive, sotsiaalpoliitika ja kaasamise ühendprogramm on jätkuvalt keskendunud tulemustele ja saavutustele, mitte niivõrd ressursidele ja tegevustele. Selleks hinnatakse ühendprogrammi igal aastal, et jälgida erieesmärkide ja tegevuseesmärkide saavutamist konkreetsete näitajate¹⁸ valguses ning selleks et teha vajalikke kohandusi poliitikas ja

¹⁸ Näitajad luuakse ühendprogrammi järelhindamise käigus.

rahastamise prioriteetides. Ühendprogrammidele tehakse ka vahe- ja järelhindamine. Kolme vahendi ühendamine võimaldab komisjonil lihtsustada hindamist ja vähendada kulutusi.